

EILANDSRAADVERKIEZINGEN 2019 PARTIJPROGRAMMA UPB

**HET TIJ OM ALLE SCHEPEN TE TILLEN
GROEN, DUURZAAM EN TOEKOMSTBESTENDIG**

INLEIDEND

Op 20 maart aanstaande, mogen 12.200 kiesgerechtigde inwoners van Bonaire 9 leden van de eilandsraad kiezen die op hun beurt 3 gedeputeerden, leden van het bestuurscollege mogen benoemen.

Aan deze verkiezingen, doen mee een totaal van 8 partijen en/of lijsten. De bevolking heeft dus wat te kiezen. Wij van de UPB willen deze keuze voor de kiezers makkelijker maken door een consistente lijn te houden met het ontwikkel model ingezet op 10 oktober 2010 en door aandacht te schenken aan een viertal aandachtsgebieden ter verduurzaming van het aangegane bestuursakkoord met de staatssecretaris van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Dat zijn sociaal-maatschappelijke bewustwording (waaronder o.m burgerschap en maatschappelijke dienstverlening), economische ontwikkeling (waaronder onder eco-toerisme en arbeidsmarktregulering), Infrastructurele ontwikkeling (waaronder nieuwe wegenstructuur, en ontwikkeling lucht- en vrachthaven) en als laatste groene ideeën van de groene partij, met als parapedaardje 100% onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen.

Voor de komende bestuursperiode laat UPB zich leiden door de ontwikkelingsvisie 'Groeï met behoud van natuur en cultuur'. Een visie die groen en duurzaam uitstraalt. Dit houdt in dat het eiland op evenwichtige wijze moet groeien met respect voor het milieu, de cultuur en eigen identiteit.

INLEIDEND

Bovendien moet economische groei ook economische vooruitgang betekenen voor de gehele bevolking van Bonaire. Dit moet gepaard gaan met een hoge levensstandaard en hoge levenskwaliteit voor een ieder.

De basis voor dit soort groei is een goed geschoolde en gevormde samenleving, niet alleen technisch opgeleid, maar die ook een goed ontwikkelde burgerzin en spirituele ontwikkeling heeft meegekregen. Alleen dan kunnen wij de ingezette ontwikkeling verduurzamen.

Dit partijprogramma is kort genoeg om aantrekkelijk te blijven voor de lezer doch lang genoeg om duidelijkheid te bieden omtrent de visie en plannen van de UPB. Het heeft echter niet de intentie om gedetailleerd in te gaan op de plannen en acties.

Zo blijft er ruimte om in de politieke en publieke arena te discussiëren over de concrete invulling en uitwerkingen.

Pablo 'James' Kroon

POLITIEK LEIDER UPB

upbbonaire@gmail.com

VISIE BONAIRE

Op 10 oktober 2010, is het nieuwe Bonaire –op eigen aangeven- geadopteerd door het Nederlandse vasteland.

Ten tijde van de adoptie, was het voor het kind en de adoptieouders onduidelijk waartoe deze samengaan zal leiden en hoe het proces moest worden doorlopen. Kind Bonaire is thans 9 jaar oud en begint nu al –door intensieve onderhandelingen en weloverwogen stappen, aan te geven hoe hij zich later ziet.

- Kind Bonaire wil later een modern en duurzaam omgeving zijn waarbij zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit hoog in het vaandel staan.
- Voor het streven naar een moderne samenleving die internationaal mee kan doen, is kind Bonaire thans afhankelijk van zijn adoptie ouders. Met de steun van zijn adoptieouders, moet kind Bonaire zorg dragen voor kwalitatieve logistieke infrastructuur opdat hij mee kan doen met alle jongeren om hem heen;
- Kwalitatieve zorg en goed onderwijs die hem aanspreekt moeten ervoor zorgen dat kind Bonaire –later- op volwassen leeftijd, de opgezette infrastructuur maximaal kan benutten;
- Kind Bonaire woont thuis bij zijn adoptieouders en is van plan dat tot zijn dertigste levensjaar te blijven doen. Het is zijn inschatting dat hij op zijn dertigste, voldoende voorbereid, volwassen en stabiel is om zijn eigen broek op te houden.

PROJECTEN BESTUURSAKKOORD

In de maand november van het afgelopen jaar (2018), is het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire een bestuursakkoord aangegaan met Nederland. Het bestuursakkoord is het resultaat van een lange zoektocht naar de beste manier om in het huidige structuur, resultaten te boeken ten gunste van de burger. Met het aangaan van het bestuursakkoord is thans – ook al is het tijdelijk van aard – een weg gevonden naar gunstige resultaten. Het is nu zaak om de processen, uitvoeringstructuur, opgedane kennis en resultaten te borgen in de reguliere – verbeterde- ambtelijke structuren.

Het bestuursakkoord bevat projecten en acties die erop gericht zijn een aantal brandende maatschappelijke noden aan te pakken. Dit bouwt echter geen stabiele basis voor de verdere ontwikkeling van Bonaire. Het is dus nodig om een aanvullende visie en projecten aan te dragen die de acties en projecten uit het bestuursakkoord verduurzamen door een stevige basis te leggen voor de toekomst.

Een overzicht van de projecten:

PROJECTEN DIE DE BASIS VERSTERKEN

- Versterking uitvoeringskracht van het ambtelijk apparaat;
- Versterken van het bestuur;
- Stellen van kaders;

PROJECTEN VAN ECONOMISCHE- EN INFRASTRUCTURELE AARD

- Gronduitgifte beleid;
- Achterstand onderhoud wegennet;
- Opzetten Jobcentrum en arbeidsbemiddeling;
- Kinderopvang;
- Sociaal-economische ontwikkeling;
- Landbouw;
- Toerisme;
- Sociale huisvesting.

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE VISIE

Voor de UPB is burgerschap één van de belangrijkste voorwaarden voor een sterke-, toekomstbestendige en duurzame samenleving.

Voor de UPB is burgerschap één van de belangrijkste voorwaarden voor een sterke-, toekomstbestendige en duurzame samenleving. Het is lastig samenleven zonder een gedeeld besef van rechten en plichten en de bereidheid om verantwoordelijkheid te nemen voor de mensen om je heen. In het Bonaire van de toekomst, -een duurzaam Bonaire-, is het nodig om naast het versterken van de historische kernwaarden die de tand des tijd hebben doorstaan, nieuwe waarden te stimuleren zoals:

1

ZELFREDZAAMHEID

2

**DOORZETTINGS-
VERMOGEN**

3

**GROOT GEVOEL VAN
MAATSCHAPPELIJKE
VERANTWOORDELIJKHEID**

Dit is nodig om in alle sectoren duurzame en dus succesvolle ontwikkelingen door te voeren.

“THE TIDE TO LIFT ALL SHIPS”

In dit partijprogramma maakt de UPB de volgende keuzes voor het sociaal-maatschappelijk blok:

- Zorg
- Sport
- Dierenleed
- Armoede
- Transport
- Onderwijs
- Maatschappij

- De UPB wil meer aandacht voor de kwaliteit van leven. Daarom wordt –in de zorg- meer ingezet op preventie. In een mogelijk convenant worden alsdan met zorgprofessionals en maatschappelijke partners afspraken gemaakt over het bevorderen van gezond leven en het terugdringen van ongezonde zaken als roken en problematisch alcoholgebruik;
- In de zorg draait alles om het vertrouwen dat patiënten, in goede handen zijn van professionals die bij alles wat ze doen, de zorg voor de patiënt voorop stellen. Dit vertrouwen is door taalbarrière en miscommunicatie omtrent het beleid aan spanningen onderhevig;
- De UPB wil de ontwikkeling naar een rookvrije generatie stimuleren. Ouders hebben daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie voor hun kinderen. Daarom pleiten wij onder meer voor een hiertoe dienend voorlichtingscampagne;
- Goede ouderenzorg, gehandicaptenzorg en zorg voor dieren zijn voor UPB een kwestie van beschaving. Het gaat om liefdevolle en waardevolle zorg. Wij willen dat er voldoende aandacht is voor deze kwetsbare groepen;
- Armoede op Bonaire heeft twee gezichten. Aan de ene kant mensen die –om uiteenlopende redenen- problematische schulden hebben en anderzijds de groep ‘werkende armen’ . Voor beide gezichten/categorieën wil UPB betere hulp en advisering op structurele wijze organiseren. UPB wil met Den Haag afspraken omtrent de toepasbaarheid voor Bonaire, van de voorgestelde vernieuwende schuldenaanpak met ruimte voor lokaal maatwerk. Om het fenomeen ‘werkende armen’ aan te pakken, is het nodig om aan de kosten kant – d.m.v. subsidies- soelaas te brengen in de hoge structurele kosten. Voor wat betreft de inkomsten kant worden er in het blok economie voorstellen gepresenteerd;
- De UPB vindt arbeidsdiscriminatie, of het nu vanwege leeftijd of achtergrond is, onacceptabel. Discriminatie is strafbaar en dient aangepakt te worden. Ook verkapt vormen van arbeidsdiscriminatie zoals het oneigenlijk gebruik van stagiaires, moet worden aangepakt;
- Het ontbreken van georganiseerd openbaar vervoer is een grove nalatigheid van de overheid. De overheid dwingt min of meer de meest hulpbehoevende groep in de samenleving om te liften of om tegen beter weten in een “tweedehandsje” aan te schaffen. Door in te zetten op georganiseerd openbaar vervoer, biedt de UPB de mogelijkheid aan de burger om tijdig op de werkplek te zijn, alsmede de broodnodige koopkracht verbetering;
- Sport speelt een belangrijke rol in de samenleving. UPB staat voor een herstructurering van de sportwereld op Bonaire opdat deze ten gunste van de maatschappij gaat werken. Om dit streven zo optimaal als mogelijk te realiseren, is het nodig om een naast de onderwijsplicht ook een sportplicht in te voeren;

- De UPB kiest voor de introductie van maatschappelijke diensttijd. Dit naar analogie van een soortgelijk standpunt van haar zusterpartij het CDA. Maatschappelijke diensttijd is een structuur waarbij jongeren na het voltooien van hun opleiding (minimaal MBO-2 niveau), een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. De maatschappelijke diensttijd duurt maximaal zes maanden en deelname wordt beloond met een getuigschrift van maatschappelijke betrokkenheid. Bij een sollicitatie naar een functie bij de overheid geldt het als een pré;

- Alle jongeren zijn verplicht een basiskwalificatie te halen (minimaal MBO-2 niveau). De verplichting hiertoe zal worden verlengd naar 21 jaar;

- De UPB vindt het belangrijk dat we de jongeren die in het buitenland gaan studeren kunnen behouden voor Bonaire, er zijn betere mogelijkheden nodig voor het terugbetalen van studieschulden met het inkomen dat men op Bonaire verdient. Het O.L.B. zou als voorbeeld kunnen dienen om jongeren nog zonder ervaring direct na hun studie in dienst te nemen en hen te coachen voor een baan waarvoor ze zijn opgeleid.

VISIE OP INFRASTRUCTUUR

Bonaire groeit gestaag en het is aan de overheid om deze groei in goede banen te leiden en ervoor te zorgen dat het niet ten koste gaat van het imago van Bonaire. Tegelijkertijd moet de overheid zorgen voor kwalitatieve en toekomstbestendige infrastructurele platformen die de ingezette ontwikkeling kunnen verduurzamen.

In dit partijprogramma maakt UPB de volgende keuzes voor het blok Infrastructuur:

- Ontsluiting in het meest brede zin van het woord is van levensbelang voor een eiland. UPB wil een internationaal acceptabele ontsluiting structuur op alle fronten. Bonaire moet direct in contact zijn met de wereld.

- ICT-technisch ziet de UPB Bonaire direct aangesloten op de wereldwijde glasvezelring. Dit creëert een gunstig vestigingsklimaat en mogelijkheden voor tal van buitenlandse investeerders.

- De UPB kiest ervoor om Bonaire als ICT-hub te positioneren door te investeren in een datacentrum voor de regio. De regio heeft behoefte aan een datacentrum in een politiek, economisch, meteorologisch en geologisch stabiel gebied.

- Kwaliteit van het leven en de bereidheid van bedrijven om te investeren wordt mede bepaald door een stabiel en betrouwbaar elektriciteitsnetwerk. UPB kiest om deze stabiliteit te promoten, door het elektriciteitsnetwerk minder afhankelijk te maken van invloeden van buitenaf door het leggen van alle leidingen onder de grond (gelijktijdig met het opknappen van de wegen).

- Om de visserij en pleziervaarten te stimuleren, zal de UPB alle 'sliplaatsen' aanpassen om het te water gaan van boten op meerdere plekken mogelijk te maken;

- De UPB onderschrijft het feit dat cruise toerisme thans een belangrijke economische activiteit is voor Bonaire. Om dit verder te ontwikkelen is het nodig om de vrachthaven, volledig te scheiden van de cruise terminal. Daarnaast wil de UPB vooral inzetten op het krijgen van cruiseboten waar toeristen op Bonaire kunnen op- en afstappen, dit genereert meer verblijfstoerisme en ook meer airlift.

- In het bestuursakkoord tussen Bonaire en Den Haag staat 9 miljoen voor het onderhouden van het wegennet op Bonaire. Dit is een goede start, maar nog niet het totaalbedrag dat nodig is voor het onderhoud van het wegennet en is het de vraag of de gebruikte financiering- en uitvoeringsconstructie ook voor de toekomst zal gelden. Derhalve kiest de UPB voor een wegenstructuur waarbij alle hoofdwegen en wegen met een lengte van meer dan 5 km betiteld worden als rijkswegen. Het Rijk is dan direct verantwoordelijk voor constructie en het onderhoud van deze wegen.

- De UPB zet zich in voor het ontwerpen van een 'handboek ontwerpcriteria wegen'. In dit handboek worden specifieke eisen opgenomen voor het ontwerp, herontwerp, normen en richtlijnen van de lokale weginfrastructuur. Dit document draagt bij aan de uniformiteit van het wegbeeld van provinciale wegen en standaardisatie van materiaalgebruik en geeft richting aan de werkzaamheden aan de wegen zoals aangegeven in het bestuursakkoord.

ECONOMISCHE VISIE

Voor de UPB is economische ontwikkeling geen doel op zich. Economische ontwikkeling is een middel om de kwaliteit van leven van de burger te verbeteren en te verduurzamen. Basis infrastructurele ontwikkelingen zoals een vrachthaven en uitbreiding van de luchthaven zijn hierbij een must. Een geplande economische ontwikkeling waarbij Bonaire aangeeft wat Bonaire aan investeringen nodig heeft in het nieuwe Bonaire. Eerlijke concurrentie en een grote mate van duidelijkheid en zekerheid voor werknemers en werkgevers spelen hierbij een belangrijke rol. Op weg naar een duurzame toekomst hoort tevens de groei naar een circulaire economie waarbij uiteindelijk alle producten na gebruik hergebruikt worden. Afval wordt dan een grondstof met een nieuwe bestemming.

In dit partijprogramma maakt de UPB de volgende keuzes voor het economische blok:

**DE UPB WIL EEN NIEUW EN MODERN BONAIRE DOORGEVEN
AAN DE TOEKOMSTIGE GENERATIE EN KIEST DAAROM IN DE
KOMENDE JAREN VOOR EEN STEVIGE IMPULS OP WEG NAAR
GROEI EN EEN DUURZAME TOEKOMST.**

- De UPB ziet de ontwikkeling van de lucht- en zeehaven als pijlers van de economische groei;

- Zeehaven: Bonaire schreeuwt om een eigen zeehaven met een eenvoudige mobiele kraan voor het laden en lossen van zeecontainers;

- De UPB kiest voor een diversificatie van de economische activiteiten. Een eigen zeehaven creëert nieuwe banen als gevolg van andere economische activiteiten op het eiland;

- De UPB ziet dat subsidiemogelijkheden vanuit Nederland voor ondernemers onderbenut blijven en kiest daarvoor voor een betere samenwerking met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO);

- In het algemeen wenst de UPB meer toepasbaarheid van Europees Nederlandse subsidiemogelijkheden voor Bonaire (BES);

- De UPB staat voor werk voor inkomen. Het werk moet echter wel gepaard gaan met een passend loon. Om het fenomeen 'werkende armen' aan te pakken zet UPB in op een volledige structurering van de arbeidsmarkt, waarbij een eerste stap wordt gezet naar een systeem van sectorale arbeidsovereenkomsten.

- De UPB staat voor erkenning van de waarde van Bonaire en eerlijke concurrentie. Bezoekers die Bonaire kiezen kennen de waarde en zijn meer dan bereid hiervoor te betalen. Naast een paar grote resorts, wordt thans veel gebruik gemaakt van overnachtingen bij particulieren (Airbnb). Hierbij loopt Bonaire veel belastinginkomsten mis. Wij willen dus een waterdicht systeem voor het heffen van toeristenbelasting;

- Bonaire staat wereldwijd bekend als top duikbestemming (onder duikers). De UPB ziet geen noemenswaardige groei in deze sector en zet in op 'verdere diversificatie van de toeristische sector en denkt hierbij aan de pijlers cultuur (themed tourism/thema toerisme) en natuur (eco-toerisme);

- De UPB ziet een combinatie van cruise- en stayover toerisme als een ideale combinatie voor Bonaire en laat onderzoek naar de mogelijkheden alsmede voor- en nadelen van een mogelijke positionering van Bonaire als op- en afstappunt voor cruiselines. Dit sluit goed aan op een toekomstige airport hub-functie.

GROENE IDEEËN VAN DE GROENE PARTIJ...UPB!

Bonaire heeft naam gemaakt als 'groen eiland'. De slagzin; groei met behoud van natuur en cultuur en de relatief vele natuur- en milieu organisaties zijn hiervan het bewijs. UPB ziet echter ook een groeiende frictie tussen enerzijds de natuur- en milieu organisaties en anderzijds de ontwikkelaars en een merendeel van de bevolking.

- De UPB hoort veel gekletter omtrent een mogelijk negatieve impact van cruiseschepen op het natuur. Meten is weten, dus wenst UPB een onderzoek door een internationale organisatie naar deze mogelijke impact;
- Afhankelijk van het resultaat van voornoemd onderzoek zullen nieuwe onderhandelingen betreffende de cruistoerisme belasting worden gestart;
- Bonaire staat bekend als een 'schoon eiland'. Een schoon eiland is niet alleen beter voor het milieu en de gezondheid van de burgers, het geeft ook een positieve uitstraling naar de bezoekers toe. UPB zet dus in op het aanpakken van zwerfvuil en de illegale stort en vooral de preventie hiervan;
- Na het invoeren van betaaldagen bij de landfill, zijn overal op het eiland illegale stortplaatsen ontstaan. UPB wenst dit besluit terug te draaien. De burger moet dagelijks vrij afval kunnen storten -in de plaats van alleen op de zaterdagen- mits het afval gescheiden wordt afgeleverd;
- De beheerder van de landfill kan dit verlies bijvoorbeeld compenseren door GFT te composteren en deze beschikbaar te stellen voor kunukero's, maar ook kunnen er opbrengsten gegenereerd worden uit andere recyclebare fracties, zoals verpulverd glas als zand en grint, oud ijzer, papier karton et cetera;
- De UPB ziet Bonaire anders/beter omgaan met afval. Afval moet worden gezien als een product. Dit is niet zomaar een keus. De landfill is bijna vol. Er moet dus worden gestart met een traject van alternatieve afvalbehandeling. (Reduce, Reuse, Recycle). Circulaire economie;
- Gescheiden afval inzamelen door middel van milieuparkjes in de wijken (en bij supermarkten). Hier kunnen de burgers hun afval gescheiden aanbieden;
- Enigszins versneld door internationale ontwikkelingen en als logisch vervolg op het huidig imago van Bonaire, kiest de UPB voor een Bonaire dat minder afhankelijk en uiteindelijk volledig onafhankelijk is van fossiele brandstoffen. Stimuleren van elektrisch rijden met het 'Vehicle to Grid' (V2G) principe. Het V2G principe leidt niet alleen tot een duurzaam milieu maar zal de energieprijzen ook drastisch doen dalen;
- Aanvullend op het onderdeel stimulering van de landbouw in het bestuursakkoord is de UPB een voorstander van het beschikbaar krijgen van meer betaalbaar zoet water voor de kunukero's, naast het composteren bij de landfill voor meer vruchtbare landbouwgrond is water de sleutel voor succesvolle landbouw en veeteelt;
- Om de vele verlaten kunuku's met bijbehorende landbouwproductie weer te stimuleren is het belangrijk om het imago van deze sector vooral onder de jongeren te stimuleren. Belangrijk daarbij is wel dat men dan ook enig perspectief voor deze sector kan bieden.

2019 - 2020

- Bestrijden arbeidsdiscriminatie
- Wegenstructuur naar NL maatstaven
- Stimuleren groene opleidingen
- Optimaliseren watertransport naar kunuku's
- Handboek ontwerpcriteria wegen
- Onderzoek naar impact cruisetourisme
- Samenwerking met RVO
- Meer subsidies voor Bonaire
- Aanpakken zwerfuij
- Alternatieve afvalbehandeling

2019 - 2022

- Gratis openbaar vervoer
- Introductie sportplicht
- Introductie maatschappelijke diensttijd
- Aansluiten op wereldwijde glasvezelring
- Bonaire positioneren als ICT-Hub
- Stimuleren van een stabiele Electra netwerk
- Aanpassen locale slipways
- Waterdicht system van toeristenbelasting
- Gratis vuilstortdagen door de week
- Introductie Vehicle2Grid

2019 >

- Zorg voor de patiënt voorop stellen
- Inzetten op preventie (zorg)
- Stimuleren rookvrije generatie
- Aandacht voor ouderen (zorg)
- Armoede bestrijding
- Realiseren van een vrachthaven
- Bonaire als opstappekruiseschepen
- Stimuleren themed toerism/eco-tourism
- Ontwikkeling lucht- en vrachthaven
- Introductie van milieuparken in de wijk

NOTITIES

#1
*James
Kroon*

*Esther
Bernabela* #2

*Norbert
Silberie* #3

*René
Sedney* #4

*Reynold
Wilsoe* #5

*Gisette
Emer* #6

*Michealangelo
Domacassé* #7

*Serginho
Finies* #8

*Chynesca
Cornelia* #9

*Nurelle
Chirino* #10

*Mervin
Willmore* #11

*Winston
Gill* #12

*Peter
de Graaf* #13

*Angela
Alvarado* #14

*Dayanarah
Sint Jago* #15

*Barbara
de Nooijer* #16

*Jason
Mercera* #17

*Eddy
Mc Donald* #18

*Rudy
Emerenciana* #19

*Nymphette
Josephia* #20

*Imad
Kabbara* #21

CONTACT

Union Patriotico Boneriano (UPB)

Telefoon: 717 4210

Facebook: Partido UPB